

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ταχ. Δ/ση: Πατησίων 147
Ταχ. Κώδικας: 11251 Αθήνα
Τηλ.: 210 8646192, 210 8676772
Email: k.dimopoulos@prv.ypeka.gr
dimopoulos@yahoo.gr

ΠΡΟΣ: 1. Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος
Γεν. Δ/ση Αναπτυξιακού
Προγραμματισμού,
Περιβάλλοντος & Υποδομών
Δ/ση Περιβάλλοντος &
Χωρικού Σχεδιασμού
2. Αποκεντρωμένη Διοίκηση
Πελοποννήσου, Δυτικής
Ελλάδας και Ιονίου
ΚΟΙΝ. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

:

Θέμα: Αδειοδότηση αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στα Ακαρνανικά Όρη.

Σχετ:

- 1) Το υπ' αριθμ. πρωτ. 25/049/07.04.2025 έγγραφο της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας
- 2) Τα υπ' αριθμ. πρωτ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/17908/473/23.02.2022 και ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/55479/1528/16.06.2022 έγγραφα του Τμήματος Προστατευόμενων Περιοχών της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ

Σχετικά με τις αποφάσεις αδειοδότησης αιολικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (ΑΣΠΗΕ) στα Ακαρνανικά Όρη, όπως περιγράφονται στο σχετικό (1), υπαγόμενων στην κατηγορία Β' του ν. 4014/2011 (Α' 209) και στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας μας, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Νομικό Πλαίσιο

Αποστολή της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του ΥΠΕΝ, μέσω της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας (ΔΔΦΠΒ) και της Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΔΙΠΑ) είναι, μεταξύ άλλων, η διασφάλιση της εφαρμογής της εθνικής και της αντίστοιχης ενωσιακής νομοθεσίας σχετικά με τις προστατευόμενες περιοχές της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, προνοεί για την τήρηση και την ενιαία εφαρμογή της νομοθεσίας για την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων εντός των περιοχών του δικτύου Natura, παρέχοντας στήριξη και κατευθυντήριες οδηγίες στις αποκεντρωμένες και περιφερειακές αρχές για έργα ή

δραστηριότητες που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά τους, με ίδια πρωτοβουλία, κατόπιν σχετικού αιτήματος ή τυχόν καταγγελιών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του ν. 4014/2011, τα έργα ή δραστηριότητες κατηγορίας Β' δεν ακολουθούν τη διαδικασία εκπόνησης Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) αλλά υπόκεινται σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (ΠΠΔ), οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των απαιτούμενων (κατά περίπτωση) αδειών που προβλέπονται για την κατασκευή, εγκατάσταση ή λειτουργία τους. Για τις αιτήσεις υπαγωγής σε ΠΠΔ δεν προβλέπεται προς το παρών ανάρτηση στο Ηλεκτρονικό Περιβαλλοντικό Μητρώο (ΗΠΜ), και επομένως υπαγωγή τους στη διευρυμένη δημόσια διαβούλευση που εγγυάται η ανάρτηση στο ΗΠΜ. Υπογραμμίζεται ότι, στο προσεχές μέλλον, οι αιτήσεις υπαγωγής σε ΠΠΔ θα αναρτώνται υποχρεωτικά στο ΗΠΜ, στο πλαίσιο της ενιαίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης.

Αδειοδοτούσα αρχή ορίζεται η αρμόδια υπηρεσία Περιβάλλοντος της Περιφέρειας χωροθέτησης του έργου/δραστηριότητας, η οποία και αξιολογεί τα στοιχεία του σχετικού φακέλου της αίτησης αδειοδότησης. Σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 10 και 11 του ν. 4014/2011, για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Β' που λαμβάνουν χώρα σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura, ο φάκελος αδειοδότησης περιλαμβάνει και **Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ)** με καταγραφή των οριζόμενων στη νομοθεσία στοιχείων.

Στο πλαίσιο της αδειοδότησης η αρμόδια αρχή φέρει την ευθύνη να εντοπίσει πιθανή κατάτμηση ενός ενιαίου έργου σε μικρότερα και, στη συνέχεια, να τεκμηριώσει τυχόν μη ορθή εφαρμογή του άρθρου 6 παρ. 3 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και των σχετικών διατάξεων του ν. 4014/2011. Αν διαπιστωθεί ότι το έργο **δεν πληροί τις προϋποθέσεις για υπαγωγή στις ΠΠΔ** (π.χ. βρίσκεται σε περιοχή Natura χωρίς εκπόνηση ΕΟΑ), ή η υπαγωγή έγινε με **ανακριβή ή ελλιπή στοιχεία** (π.χ. ψευδή δήλωση, παραλείψεις) τότε η αρμόδια αρχή μπορεί να **ανακαλέσει την πράξη υπαγωγής**, με βάση τις **αρχές της νομιμότητας** και της **προστασίας του δημοσίου συμφέροντος**.

Υπό κρίση περίπτωση

Τα εν λόγω έργα αφορούν την αδειοδότηση και επικείμενη εγκατάσταση 15 ΑΣΠΗΕ (αποτελούμενοι από 1 ανεμογεννήτρια έκαστος) στα Ακαρνανικά Όρη, κατηγορίας Β', με αδειοδοτούσα αρχή την Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος.

Τα Ακαρνανικά Όρη αποτελούν έναν εκτεταμένο ορεινό όγκο που καταλαμβάνει τη ΒΔ πλευρά της Αιτωλοακαρνανίας. Εξαιτίας του ιδιαίτερα βραχώδους και έντονου ανάγλυφου των κορυφών τους, σε συνδυασμό με τη διαχρονικά εκτατική κτηνοτροφία της περιοχής, τα Ακαρνανικά Όρη αποτελούν σημαντική περιοχή αναπαραγωγής και διαβίωσης του Όρνιου (*Gyps fulvus*) στην ηπειρωτική χώρα. Το Όρνιο αποτελεί είδος χαρακτηρισμού τόσο για τη Σημαντική Περιοχή για τα Πουλιά (ΣΠΠ) GR090 «Όρη Ακαρνανικά», όσο και για την αντίστοιχη περιοχή NATURA – Ζώνη Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) «Όρος Τσέρεκας (Ακαρνανικά)» με κωδικό GR 2310011.

Επιπρόσθετα, για τις περιοχές ΖΕΠ έχει εκδοθεί η αριθμ. οικ. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/50146/1786/2023 Υπουργική Απόφαση (υ.α.), σχετικά με τους Στόχους Διατήρησης της

ορνιθοπανίδας (Β' 3118). Για την περιοχή GR2310011 και για το είδος *Gyps fulvus* έχει οριστεί ως Στόχος Διατήρησης η διατήρηση 15 ζευγαριών. Τα εν θέματι έργα χωροθετούνται εντός της περιοχής GR090 «Όρη Ακαρνανικά» και μέρος αυτών εντός της ΖΕΠ GR 2310011.

Από το 2018 υλοποιείται από τη ΔΔΦΠΒ του ΥΠΕΝ το πρόγραμμα LIFE IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002): «Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000, των ειδών, των οικοτόπων και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα» (Έργο).

Μία από τις δράσεις του Έργου είναι η εκπόνηση, θεσμοθέτηση και υλοποίηση σχεδίων δράσης ειδών και οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος (Δράση Α1). Μετά από την εκπόνηση σχετικής μελέτης, θεσμοθετήθηκε τον Αύγουστο 2021 το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης (ΕΣΔ) για τα τρία πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες): Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*), Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*)» (υ.α. ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149 (Β' 3663). Στο άρθρο 2 του εν λόγω ΕΣΔ καθορίζονται ο σκοπός και οι στόχοι του ως εξής:

- Σκοπός του ΕΣΔ για τα τρία είδη γυπών είναι η συμβολή στην επίτευξη της αύξησης της έκτασης εξάπλωσης των ειδών αυτών σε επίπεδα τουλάχιστον της περιόδου 1990 - 2000, ενώ ως προς το πληθυσμιακό μέγεθος να επιτευχθεί αύξηση της τάξης του 10 έως 20%, σύμφωνα με τους σχετικούς πίνακες του ΕΣΔ
- Στόχος του ΕΣΔ είναι η λήψη μέτρων για την επίτευξη της διατήρησης και επαύξησης τόσο του πληθυσμιακού μεγέθους όσο και της γεωγραφικής εξάπλωσης των γυπών σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, καθορίζονται οι ειδικότεροι στόχοι του ΕΣΔ, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι ακόλουθοι:
  - Η διατήρηση της υπάρχουσας αναπαραγωγικής κατανομής των ειδών και η άμεση ανασχεση της περαιτέρω δραματικής μείωσης των πληθυσμών τους μέσω της μείωσης της θνησιμότητας τους σε εθνικό επίπεδο και κατά προτεραιότητα σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.
  - Η χωρική αποτύπωση και διατήρηση των κρίσιμων ενδιαιτημάτων αναπαραγωγής, διασποράς και τροφοληψίας, και η βελτίωσή τους.
  - Η επανεπίκτηση τμημάτων ιστορικών περιοχών εξάπλωσης, μέσω της ενδυνάμωσης/εμπλουτισμός τοπικών πληθυσμών και τη δημιουργία αναπαραγωγικών πυρήνων.

Στο πλαίσιο της εξειδίκευσης των ανωτέρω στόχων υλοποιούνται στην περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων δράσεις παρακολούθησης και απογραφές Όρνων σε θέσεις κούρνιας, που αποτελούν τη δράση C1 του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA: «Πιλοτική εφαρμογή των Σχεδίων Δράσης για τα είδη και τους οικοτόπους» και μέρος της προβλεπόμενης από το ΕΣΔ «Υλοποίηση προγράμματος εθνικής απογραφής – Χαρτογράφηση όλων των ενεργών και ιστορικών αποικιών». Σημειώνεται ότι τα εν λόγω έργα εμπίπτουν στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA.

Σύμφωνα με το Παραδοτέο Δράσης C1 εντός της έκτασης της Περιφερειακής Ενότητας (ΠΕ) Αιτωλοακαρνανίας εντοπίζονται τρεις αναπαραγωγικές αποικίες (Ακαρνανικά Όρη, Όρη Βαλτού – περιοχή Εμπεσού, Φαράγγι Κλεισούρας – Όρος Αράκυνθος), οι δύο πρώτες εκ των

οποίων είναι επί του παρόντος οι μεγαλύτερες στην ηπειρωτική Ελλάδα. Σύμφωνα με το έργο LIFE IP 4 NATURA, Δράση C.1, που αφορά στην εφαρμογή του ΕΣΔ για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας (γύπες), έχει προκύψει ότι στη ΖΕΠ/ΣΠΠ «Ακαρνανικά Όρη»:

- φωλιάζουν 13-15 αναπαραγωγικά ζευγάρια όρνιων και
- έχει καταγραφεί να διαχειμάζουν έως και 90 όρνια, που αντιστοιχεί σε πάνω από το 50% του μέγιστου αριθμού ατόμων που καταγράφονται τα τελευταία 5 χρόνια (όσο βρίσκεται σε εξέλιξη το πρόγραμμα LIFE IP 4 NATURA) στην ηπειρωτική Ελλάδα, κατά την ετήσια απογραφή όρνιων στις θέσεις κουρνιάσματος.

Σε συνέχεια των παραπάνω, υπενθυμίζεται ότι η υπηρεσία μας έχει εκφραστεί και στο παρελθόν με **έγγραφο προς στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος** για την αδειοδότηση των εν λόγω αιολικών σταθμών κατηγορίας Β' στην ΣΠΠ GR 090 «Όρη Ακαρνανικά», όπως προκύπτει από το σχετικό (2), λαμβάνοντας υπόψη:

α) τον **υποστηρικτικό και καθοδηγητικό της ρόλο** για τη διαφύλαξη της ορθής εφαρμογής της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας για τις προστατευόμενες περιοχές της χώρας, και

β) την **εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων της ως Συντονιστή** του Έργου «LIFE IP 4 NATURA (LIFE16 IPE/GR/000002)», για τη λήψη μέτρων «ώστε να πείσει τρίτα μέρη να απέχουν από δραστηριότητες» με πιθανές αρνητικές επιπτώσεις στις περιοχές υλοποίησης του προγράμματος [Grant Agreement, Παράστημα 1, άρθρο II.1.3. (b) (i)].

Ειδικότερα, έχουν επισημανθεί τα ακόλουθα: «...να μην ξεκινήσουν εργασίες κατασκευής των εν θέματι αιολικών σταθμών στις περιοχές υλοποίησης του προγράμματος LIFE IP 4 Natura, μέχρι την ολοκλήρωση της ανωτέρω Δράσης και την εξαγωγή τελικών συμπερασμάτων. Κατόπιν, ως αδειοδοτούσα αρχή, θα πρέπει να επανεξετάσετε τότε, σύμφωνα με τα νέα δεδομένα που θα προκύψουν, την ενδεχόμενη επικαιροποίηση των περιβαλλοντικών όρων και την υλοποίηση ή όχι των εν θέματι ΑΣΠΗΕ...».

Κατόπιν των παραπάνω και δεδομένου ότι:

- δεν έχει συνταχθεί ΕΟΑ για όλα τα έργα
- η περιοχή των έργων αποτελεί ενδιαίτημα υψηλής κρισιμότητας για το απειλούμενο είδος όρνιο, αποτελώντας περιοχή έντονης και συχνότατης παρουσίας του είδους,
- δεν έχει ολοκληρωθεί το πρόγραμμα LIFE IP 4 NATURA,
- προβάλλονται από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία - και συνολικά 22 ΜΚΟ - ισχυρισμοί για την πιθανότητα κατάτμησης ενός ενιαίου έργου σε μικρότερα,

παρακαλούμε για τις ενέργειες σας, προκειμένου (α) να διακοπούν άμεσα οι εργασίες κατασκευής των εν θέματι αιολικών σταθμών στις περιοχές υλοποίησης του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA, μέχρι την ολοκλήρωση και την εξαγωγή των τελικών συμπερασμάτων του προγράμματος LIFE IP 4 NATURA στα Ακαρνανικά Όρη, και (β) να επανεξεταστεί εάν τα εν λόγω έργα πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής σε ΠΠΔ.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για κάθε περαιτέρω πληροφορία.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κωνσταντίνος Δημόπουλος